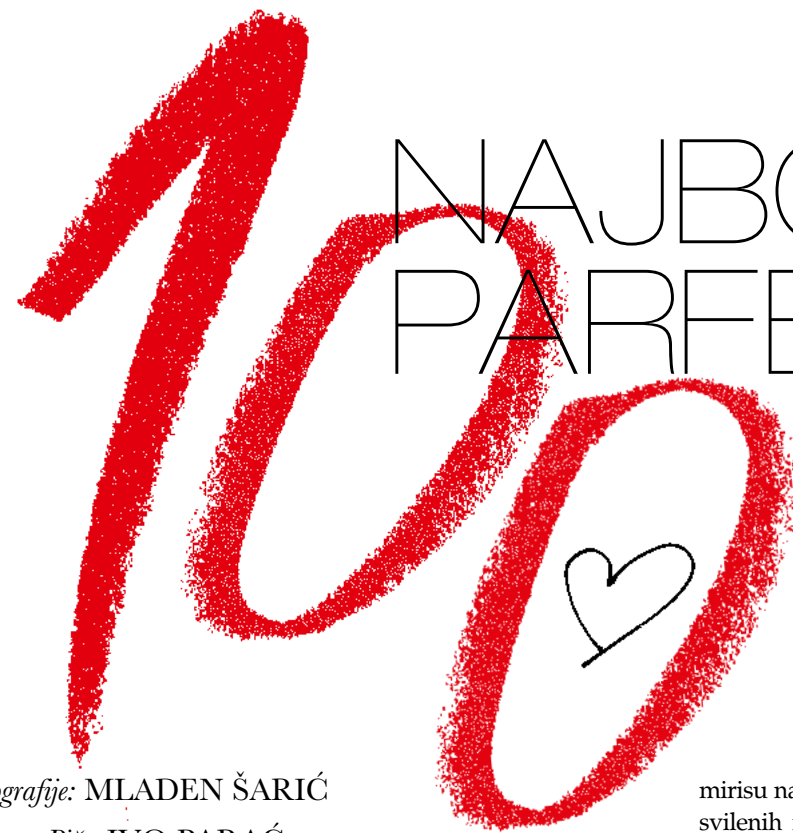

FOUG RE/CITRUS/MEN:

Azzaro Pour Homme, Davidoff Cool Water, Estée Lauder Beyond Paradise for Men, Geoffrey Beane Grey Flannel, Ormonde Jayne Ormonde Man, Caldey Island Lavender, Nicola New York, Yohji Yamamoto Yohji Homme, Guerlain Habit Rouge, Pascal Morabito Or Black, Chanel Cristalle, Kenzo a Sent Beau, Dior Homme, Caron 3 me Homme, Caron Pour Un Homme, Dior Eau Sauvage, Guerlain in Jicky, Guerlain Eau de Guerlain, YSL Kouros

100 NAJBOLJIH PARFEMA

... jer parfemi se ne dijele na ženske i muške, nego lijepe i ružne, objašnjava LUCA TURIN, koji je i više od - velikog nosa

Fotografije: MLADEN ŠARIĆ

Piše: IVO PARAC

Styling: MLADEN ŠARIĆ, SAŠA JOKA I IVO PARAC

Luca Turin i Tania Sanchez, par zbog čijih kritika strepe pona jbolje parfemske kuće (ili bi bar trebale), pišu novu knjigu! U očekivanju novog hita porazgovarali smo s autorima legendar nog *Perfumes The Guide*... i snimili njihovih 100 najdražih parfema.

Lucu Turina prvi sam put susreo na odsluženju vojnog roka u zimi 1999. Imao sam slobodno pa sam u potrazi za štivom koje će mi odagnati misli od mornaričke pješadije ušao u knjiž nicu splitske Alliance Fran aise. Tadašnji predsjednik Gerard Denegri posudio mi je malu plavu knjižicu *Parfums le guide* stano vitog Luce Turina, zbog čega ću mu biti vječno zahvalan.

Bila je to moja prva knjiga o parfemima za koju sam mogao reći da je prava literatura, a ne puka PR poezija. Turin je parfeme ocjenjivao vijencima i kaktusima, kao što se to čini s filmovima, finim vinima i restoranima.

Bila je to i prva knjiga u kojoj je pisalo, crno na bijelo, da se parfemi ne dijele na muške i ženske, već na lijepe i ružne. To mi je tada bilo jako važno jer sam nosio Muglerov Angel (i pucao iz mitraljeza), a bio sam i zabrinut za jednu svoju prijateljicu koja je nosila Fahrenheit (i štikle). Pročitao sam Turinov vodič u jednom dahu i zaljubio se u misli toga genijalnog uma.

Comme Des Gar ons je indijsko vegetarijanski parfem koji izaziva očaj nalik onom kad slučajno zagrizemo zrno kardamo ma u riži biryani ili Coco, veliki parfem koji zna tulumariti , pisao je Turin.

Biofizičar i poliglot, esteta goleme glazbene erudicije, Luca Turin rođen je u Bejrutu 1953. Već je s četiri godine čitao novine, a tijekom školovanja proglašavali su ga vunderkindom jer je pre skakao razrede. Reći za njega samo da ima nos nije dovoljno. Anegdota koja najbolje ilustrira veličinu Turinova talenta prepri čao je parfemski kritičar Chandler Burr u knjizi *Emperor of Scent*. Na pitanje kreatorice parfema Fran oise Caron što misli o novom

mirisu na kojemu je radila za Escadu, rekao je da je poput onih svilenih marama koje mijenjaju boju ovisno o kutu pada svje tlosti . Fran oise je zapanjeno izvadila Escadin dopis u kojem je pisalo: Želimo da parfem miriše poput svile koja mijenja boju ovisno o kutu pada svjetlosti.

Pitali smo Turina kako se biofizičar našao u svijetu parfema? Shvatio sam da sam parfemski *afici nado* kada sam otkrio JR Cigars, golemi diskont u Sjevernoj Karolini s duhanskim proi zvodima i parfemima kojih više nije bilo na tržištu. Tamo ste za sitan novac, stotinjak dolara, mogli kupiti 100 parfema. Bilo je to 1991. Nakon toga stvari su se otele kontroli.

Kako je nastao njegov prvi parfemski vodič? *Parfums le guide* napisao sam između dva posla, kako bih popunio 'prazan hod'. Živio sam u Parizu i prijatelj mi je savjetovao da bih si trebao 'olakšati dušu' i reći sve što znam o parfemima.

Ta prva knjiga iz 1992. ostavila je traga na parfemskoj sceni, ma koliko to skromni Turin negirao: Ne mislim da je imala velik utjecaj. Doduše, javilo mi se nekoliko kreatora parfema, ali vrlo sporadično.

Jedan od tih sporadičnih kreatora bila je i Patricia de Nicola , nećakinja Jean Jacques Guerlaina i vlasnica *niche* parfemske kuće Nicola , koja Lucinu knjigu smatra iznimno važnom za parfemsku industriju .

Turin je u to doba pisao blog koji je redovito posjećivala i Tania Sanchez, parfemska kolek cionarka i zaljubljenica u Bulgarijev Black.

Morao sam upoznati ženu koja komentira svaku moju objavu na blogu , kaže Luca koji

je s Taniom danas u sretnom i vrlo mirisnom braku.

U doba kada je parfemska industrija počela lansirati i po 1000 parfema godišnje, Tania i Luca su 2006. napisali legendarni *Perfumes The Guide*, parfemski vodič koji pršti genijalnošću (i sarkazmom). Parfemima koje smatraju remek djelima dodijelili su pet zvjezdica i opjevali ih stihovima koji se pamte: Krea torica parfema Calice Becker pronašla je čudesnu formulu kako buteljirati beskraini sumrak kojem piloti Concordea svjedoče dok lete prema zapadu (za Est e Lauder Beyond Paradise for Men). Ili za Chanelovu Peticu: Čudo idealnih proporcija, mekano na dodir i čvrsto kao mramor, bez oštih rubova, s krznom koje ne

CHYPRE:

Clinique Aromatics Elixir, Chanel Pour Monsieur, Givenchy III, Ormonde Jayne Ormonde, Woman, Chanel 31 Rue Cambon, Guerlain Mitsouko, Bond No.9 Chinatown, Dior Diorella, Estée Lauder Knowing, Gucci Rush

treba podrezivati, ovo je monument savršene strukture i teksture. A neki misle da parfemi nisu umjetnost.

Slabim ostvarenjima dali su jednu zvjezdicu i popratili komentarima poput, depresivan drvenasto voćno cvjetni parfem namijenjen glupačama (prvi parfem Paris Hilton).

Svoj parfemski vodič ovaj put su objavili na engleskom i odmah je postao bestseller u kojem je svatko pronašao nešto po svom ukusu. Britanskoj publici svidio se bitchy aspekt knjige. U Americi je bio naglašen praktični aspekt vodiča kako odabrati parfem dok im se ironija i naš sarkazam nisu svidjeli, pojašnjava Turin. I pojedini dizajneri opirali su se njihovim kritikama. Fabrice Penot iz niche kuće Le Labo odbio je poslati uzorke svojih parfema. Pisati o parfemima isto je kao i plesati o arhitekturi, izjavio je Penot, parafrazirajući Martina Mullera. Mislim da je plesati o arhitekturi sjajna ideja!, na to mu je odgovorio Turin, koji je Le Laboovu Patchouliju 24 dao pet zvjezdica.

Sve parfeme koje su u vodiču ocijenili s pet zvjezdica Tania i Luca objavili su 2011. u *The Little Book of Perfumes: The 100 Classics*. Ta smo remek djela mirisne umjetnosti predstavili na ovim stranicama (osim nekolicine koja se više ne mogu nabaviti i onih koji nisu pokazali interes da stanu pred objektiv Ellea).

Ta 2011. godina bila je prijelomna za velike parfemske kuće koje su zbog novih regulativa Europske Unije i IFRA, među narodne udruge parfumera, morale promijeniti formule nekih kreacija s potencijalno alergenicim sastojcima. I o tome je pisao kritičarski dvojac, okarakteriziravši reformulacije kao vandalizam.

Kada uđe u Sephoru, Turin kaže da osjeća tugu koja graniči s očajem. Sličnog je stava i Sanchez koja kaže da joj je u parfumeriji danas dosadno, što zbog vandalizama, što zbog neoriginalnih noviteta. Nemamo ništa protiv toga da se lansiraju novi parfemi kakvi god bili. Plaši me uništavanje postojećih remek djela. Kada bi se kanon ljepote ostavilo na miru, sve bi bilo u redu. Ali gnusno je ponovno pisati povijest, jednoglasan je dvojac.

Unatoč svemu, većina parfema iz *The 100 Classics* i dalje zaslužuju svojih pet zvjezdica, poput Lavendera, kolonjske vode s velškog otoka Caldey Island koju proizvode samostanski svećenici. Caldey Island Lavender bio je i Turinov odgovor na moje pitanje koji bi parfem poslao svemirskom letjelicom u orbitu kao mirisnog predstavnika čovječanstva. I to zato što je Lavender, citirat ću svog kolegu kemičara i parfumera Rogera Dupreya, 'dokaz da alkohol s 10 atoma ugljika ne mora biti dosadan'.

Osim Lavendera, Turin voli Avedin Pure Formance Men i dobri stari New York (Parfums de Nicola). Osim Bugarijeva Blacka, Sanchez voli Guerlainov Mitsouko i YSL ov Rive Gauche.

Jesenas je na parfemskim portalima, forumima i blogovima odjeknula još jedna vijest: Luca Turin opet piše recenzije kao kolumnist portala Style.com Arabia. Ako vas zanima što misli o recimo See by Chlo ili Armanijevom novom parfemu S, kliknite na Arabia.style.com. Znači li to da se na horizontu nazire nova knjiga? Da, ali vam trebaju naočale da biste je vidjeli, kažu Turin i Sanchez koji novi vodič planiraju za kraj 2014. Znači, još samo 365 dana. Ja jedva čekam, a vi?

Zahvaljujemo parfumerijama Lana (Amouage, Histoires de Parfums), Top (L'Artisan Parfumeur) i Institut Parfumeur Flores (L'Artisan Parfumeur), i posebno hvala Martini Mairnić-narukama. Nakit: čipkaste rukavice Boudoir, nakit Zaks

FLORAL

Estée Lauder White Linen, Paco Rabanne Calandre, Chanel No.5 Eau de Toilette, Dior Poison, Jean Patou Joy, Gucci Envy, Guerlain Insolence EdP, Amouage Gold Woman, Guerlain Chamade, Robert Piguet Fracas, Hermès Osmanthe Yunnan, Givenchy Insense, Guerlain Nahéma

LEATHER/SMOKE/STRANGE:
 Bulgari Black, Lush Breath of God, S Perfume S Ex,
 Le Labo Patchouli 24, L'Artisan Parfumeur Magnifiques,
 Robert Piguet Bandit, Knize Ten, Montale Oud Cuir d'Arabie,
 Chanel Sycomore

Theo Fennel Scent, Histoires de Parfums 1740, L'Artisan
 Parfumeur Timbuktu, Estée Lauder Azurée, Serge Lu
 tens Sarrasins, Guerlain Derby, Chanel Cuir de Russie

FLORAL:
 Issey Miyake Le Feu
 d'Issey, Tommy Hilfiger
 Tommy Girl, S Perfume
 100% Love, Serge Lutens
 Iris Silver Mist, YSL Rive
 Gauche, Nicola Le Temps
 d'une Fête, Chanel N°5
 Parfum, Nicola Odali
 sque, Estée Lauder Beyond
 Paradise, Guerlain Après
 l'Ondée, Estée Lauder Ple
 asures, Boucheron, Misso
 ni, Amouage Ubar